

آموزش محیط زیست، لازم اما ناکافی

سخن سردبیر

دانیال نبیری - دانشجوی کارشناسی محیط زیست دانشگاه تهران

گرفت. در این میان آموزش به کودکان به دلیل آموزش پذیر و تاثیر پذیرتر بودن اهمیت بیشتری دارد، سرمایه گذاری‌ای که در تمام دنیا در حال انجام است و شغلی تحت عنوان Wildlife Edu- cator در اکثر پروژه‌های حفاظتی وجود دارد را به عنوان یک مثال می‌توان نام برد.

اما باید به این نکته توجه داشت که آموزش تنها در بسیاری از موارد کافی نخواهد بود. آموزش زمانی مشکل‌گشا خواهد بود که در کنار سایر استراتژی‌ها به کار گرفته شود. به عنوان مثال در زمینه مدیریت سگ‌های ولگرد شهری، آموزش به صاحبان باید در کنار کاهش منابع غذایی در دسترس (در اینجا پسماند) و عقیم سازی انجام شود تا مشکل حل شود. همانطور که آموزش به تنهایی باعث جلوگیری از شکار غیرمجاز نخواهد شد و برای منصرف کردن شکارچیان از شکار غیر مجاز به محثی بیش از اخلاقیات نیاز است. اما آموزش باید در کنار تمامی این موارد انجام شود. با توجه به اهمیت موضوع، در این شماره به مرور برخی از تجربیات جهانی و داخلی پرداختیم. امید است که بیش از پیش به دانسته‌های خود در این زمینه جامه عمل بپوشانیم.

انجمن علمی محیط زیست دانشگاه تهران، همواره آموزش محیط زیست را از رسالت‌های خود دانسته است و زین پس نیز بیش از پیش در این مسیر قدم خواهد گذاشت.

با ما همراه باشید.

انتقال تجربیات و دانسته‌ها پدیده‌ای منحصر به فرد گونه انسان نیست بلکه در سایر جانوران نیز اشکالی از یادگیری و آموزش دیده می‌شود به عنوان مثال دم عصایی‌ها (Meerkat, *Suricata suricatta*) آموزگاران صبور هستند. این جانوران بومی آفریقا که نزدیک‌ترین خویشاوند وطنی به آن‌ها خدنگ کوچک و بزرگ هستند به منظور آموزش فرزندان خود ابتدا برای آن‌ها عقرب مرده برای تغذیه می‌آورند، در مرحله بعد عقرب نیمه زنده که دم آن (که وسیله تزریق زهر است) جدا شده و در نهایت عقرب کاملاً زنده تا به معنای واقعی به آن‌ها در خصوص عقرب آموزش دهند. الگویی مشابه در گربه سانان نیز مشاهده می‌شود (Thornton & Raihani, 2008).

به ندرت مقاله‌ای محیط زیستی می‌توان یافت که در آن به نقش آموزش و استفاده از آن به عنوان یکی از راهکارها اشاره نشده باشد. آموزش به عنوان یک عنصر حیاتی در علوم حفاظت همیشه توصیه شده است، علاوه بر آن به عنوان یکی از راهکارهای کاهش پسماند و زباله کمتر نیز متمر ثر بوده است. (Howe, 2009)

نیاز به آموزش محیط زیست امروزه بیش از هر زمان دیگری حس می‌شود چرا که آگاهی مردم نسبت به موضوعات محیط زیستی در مقایسه با همین یک دهه پیش قابل مقایسه نیست و پیشرفت چشمگیری داشته است، جامعه امروزی نسبت به اخبار محیط زیستی واکنش‌های به مراتب بیشتری نشان می‌دهد، هرچند فضای مجازی نیز در این بین بی‌تاثیر نبوده است. در این آشفته بازار، تشخیص خبر درست و بر پایه شواهد از اخبار بی‌پایه و اساس و به اصطلاح (Fake News) ممکن است به گمراهی بی‌انجامد. آموزش صحیح در مورد مسائل و حواشی محیط زیستی توسط یک منبع تخصصی و با ارائه شواهد می‌تواند به مخاطب کمک‌کننده باشد که اگرچه روشی دیر بازده است اما نباید تاثیر آن را نادیده

منابع:

- Howe, C. (2009). The Role of Education as a Tool for Environmental Conservation and Sustainable Development. A dissertation submitted for the degree of Doctor of Philosophy at Imperial College London July 2009.
- Thornton, A., & Raihani, N. J. (2008). The evolution of teaching. *Animal Behaviour*, 75(6), 1823-1836